

Kraljevič Milinda.

Po indijski pravljici spisal *Kompoljski*.

Tam daleč v deveti deželi je nekdanj kraljeval kralj Milinda. Njegov sosed Bramadata ga je napadel z velikansko vojsko. Kralj Milinda je izgubil svoje kraljevstvo in vse imetje. Komaj je rešil samega sebe, kraljico in kraljeviča. Skril se je s svojo družino v glavnem mestu svojega sovražnika in ondi živel pod drugim imenom nekaj let. Nekega dne so ga pa njegovi nekdanji prijatelji izdali kralju Bramadati. Sovražni kralj je ukazal zvezati Milindo in njegovo ženo, ju vlačiti po mestnih ulicah in potem razsekati na kosce.

Kraljeviča ni bilo doma, ko so zvezali sovražniki njegove starše. Mudil se je v mestu in je videl, ko so vojaki gnali očeta in mater zvezana kakor dva razbojnika. Pristopil je k očetu kot tujec, in oče se je poslovil od njega z besedami: „Moj sinko, ne sovraži kralja Bramadate in ne maščuj naju. Sovraštvo se ne konča s sovraštvom, ampak z dobroto in s prijaznostjo.“

Kraljevič Milinda je šel ponoči k straži, ki je stala ob truplih njegovih staršev. Stražo je upijanil in trupli sežgal, kakor je tam navada. Potem je šel v gozd in se ondi zjokal kakor majhen otrok. Maščevanje do kralja Bramadate je napolnilo njegovo srce. Krvavo je hotel maščevati svoje dobre starše. Zato je drugi dan odšel nazaj v mesto in je izkušal dobiti na dvoru kako službo. Sprejeli so ga, da je stregel kraljevim slonom. Kmalu pa se je kralju tako prikupil s svojim lepim petjem in pametnim vedenjem, da ga je ta vzela k sebi za svojega spremljevalca.

Nekoč je šel kralj Bramadata na lov s svojimi dvorjani. Seveda ga je spremljal tudi kraljevič Milinda. Gonjači in lovci so se porazgubili v gozd. Poleg kralja je ostal samo Milinda. Dolgo so lovili, in kralj se je utrudil. Legel je na zemljo ter glavo položil v naročje Milindi. Kmalu mu je spanec zatisnil trudne oči.

„Zdaj je dospel čas mojega maščevanja,“ si je mislil Milinda, ki je še vedno gojil srd do Bramadate in čakal le ugodnega trenutka. Potegnil je meč iz nožnice in hotel spečemu kralju odsekati glavo. A v tem hipu se je spomnil zadnjih očetovih besedi: „Moj sinko, ne sovraži kralja Bramadate in ne maščuj naju. Sovraštvo se ne konča s sovraštvom, ampak z dobroto in s prijaznostjo.“ Mislil si je, da bi ne bilo prav, če bi se ne ravnal po zadnjih očetovih besedah; zato je potisnil meč zopet v nožnico. Trikrat je prišla izkušnjava, da bi maščeval svoje starše, a vsakokrat se je premagal.

Medtem so kralja prebudile grozne sanje. Sanjalo se mu je, da ga hoče umoriti njegov služabnik — Milinda. Milinda se je ravno zopet bojeval z izkušnjava, da bi se maščeval. Zato je naglo zagrabil slabotnega kralja za dolge lase in dvignil meč z besedami: „Jaz sem Milinda, sin

kralja Milinde. Ali se še spominjaš, kako grozno si mučil moje starše? Glej, zdaj je dospel trenutek maščevanja.“ Kralj je prestrašen zdrknil na kolena ter prosil za življenje in odpuščanja. Milinda se je zopet spomnil očetovih besedi in dejal z mirnim glasom: „Tvoj služabnik, o kralj, nima pravice vzeti življenja svojemu gospodu. Odpusti mi in podari mi življenje.“

„Podarim ti življenje in ti prisegam, da nočem nikdar vzeti tebi življenja. Podari mi ga tudi ti in obljubi isto.“

Kraljevič Milinda je prisegel, da se ne bo nikdar maščeval. Kralj Bramadata je vrnil sinu vse kraljevstvo in vse zaklade, ki jih je bil vzel njegovemu očetu.

Živela sta odslej kot dobra soseda in prijatelja do smrti.

Dva osla.

Spisal *Sorin.*

Osla sta vozila skupaj v mesto blago svojih gospodarjev. Starejši osel je vlekel težak voz in se je komaj pomikal dalje. Manjši je imel na vozu polovico manj blaga, dasiravno je bil močnejši kot njegov tovariš.

Spotoma opazita osla, da sta gospodarja na vozu zaspala.

Mlajši osel reče: „Voziva prav počasi, da se ne utrudiva. Gospodarja spita in ne bosta opazila ničesar.“

„Ne, tovariš,“ reče starejši. „Čim hitreje prideva do mesta, tem prej sva prosta.“

Mlajšemu pa ne ugaja tak odgovor, zato zaostane za svojim tovarišem. Vedno počasneje vozi in se smeje starejšemu tovarišu, ki je že izginil v daljavi.

Zdaj se zbudi na vozu gospodar. Ko vidi, da je zaostal njegov osel, udari po njem z bičem. Osel gre malo hitreje. A to gospodarju še ni po volji. Pregarja osla toliko, da mora teči.

Ves poten doteče pri mestu starejšega tovariša, ki ga vpraša: „Zakaj si tako poten in utrujen? Saj si vendar počasi vozil!“

Mlajši ga hvaležno pogleda in vozi spet poleg njega. A hitra voznja ga je tako utrudila, da je komaj dohajal svojega starejšega tovariša, ki je še vedno enakomerno korakal in se le malo utrudil na dolgi poti.

